

Чароўная іголка

Калі паўнапраўны грамадзянін вёскі Гнойнае Адам Бабіч ішоў у сераду ранішай з гумна, дзе складалі акалот, к двору, то быў нямала здзіўлены. На страсе яго ўласнае хаты стаяла некалькі вяскоўцаў і моўчкі па паглішчы разбіралі яго комін.

І што больш усяго было незразумелым і дзіўным для Бабіча: грамадзяне ня толькі не раскідалі цэглы, а наадварот, нават дробныя кавалачкі гліны й пылу з сажай акуратна зграбалі ў торбачкі, зносілі ўніз і рассыпалі на разасланую на сьнезе посьцілку. Некалькі вясковых панятых, пад непасрэдным наглядом члена сельсавету А. Жураўскага, поўзалі па посьцішчы й чагось пароліся ў шуме.

Тут-жа стаяў і ўважліва сачыў за працай Пятро Жураўскі, найзласьнейшы вораг Адама Бабіча, зь якім ён судзіша за дарогу вось ужо два гады.

«Што за трасца, - разважаў Бабіч, - шукаюць нечага ў коміне... Звар'яцелі, ці што?».

І неjak троху баючыся, ён падышоў да хаты..

- Па якому праву? - зьвярнуўся ён да члена сельсавету.

Жураўскі павярнуў да яго запылена сажай твар.

- Па якому такому, пытаюся, праву разбіваеце мне комін?

- Улада ведае, што робіць.

- Улада? Дурань ты, а ня ўлада. Ці-ж улада коміны разбівае?

- А вось за гэтыя словы я пратакол састаўлю, за зьянагу ўрадавай асобы пры выкананьні службовых абавязкаў. Ёсьць такі пункт.

- Састаўляй, а ўсё роўна жаліша буду.

- Жаліша? Вось мы табе пакажам жаліша, як знойдзем нешта, тады пазнаеш, як супраць улады выступаць,

наш пралетарскі суд падводзіць.

Бабіч вылаяўся і адышоў убок. Больш ён у справу не мяшаўся.

А тым часам комін разабралі да страхі й пралезлі на гару.

Гнайчане, якія к гэтаму часу, бадай, ужо ўсёй вёскай сабраліся ля бабічавай хаты, гарача дыскутавалі на тэму аб разбурваньні коміну. Сапраўднай прычыны ніхто ня ведаў, і таму дыскусія мела самы разнастайны характар і часамі прымала даволі фантастычны ўхл.

- Золата, - казалі адны, - замураваў у коміне, а нехта даказаў, каб узяць у банк.

- Ды ня золата, - папраўлялі другія, а нейкія дужа ўжо дарагія паперы...

Знайшліся й такія, што ўжо нешта «чулі» й нешта «бачылі». Суседка Агата, якая вось ужо тры гады ня можа забыцца, што Бабічавы дзед падбілі ёй курчанё, з поваду чаго яна ўсе гэтыя тры гады дзень у дзень калоціцца з Адаміхай, у гуртку баб клялася:

- Далібог-жа, як ня хлушу.. Выйшла я гэта ўначы на двор, за патрэбай, значыцца, аж чую - нейкі грукат над Адамавай хатай. Я ўверх, значыцца, зірк, гляджу, аж нешта чырвонае з коміну як пасьне, ды ўверх, ды ўверх. Я ўскочыла, перажагналася тры разы, а яно й знікла. Далібог...

У другім гуртку сівы дзед апавядаў, як у яго, дзеда, таксама нешта ў коміне вурчэла, і як прыжджаў поп сьвянціць комін:

- Поп, - кажа, - сьвенціць, а яно вурчыць, поп сьвенціць, а яно ўсё вурчыць. Так і ня даў рады. А як разьбілі комін ды злажылі новы, дык і вурчэць перастала.

Гутаркі было шмат, варажылі па-рознаму, але ніхто дакладна ня мог сказаць, што такое «завурчэла» ў коміне Адама, каб аж улада ўзялася за гэтую справу.

Калі ўжо комін быў разбураны амаль увесь, да грамады падшоў самы разумны ў вёсцы чалавек, «вучоны», як яго звалі вясковыя.

Вядома, тут усе да яго:

- Чаму гэта такое? Ты-ж мусіш ведаць...

- А вы ня ведаеце? - здзівіўся вясковы «вучоны».

- Не, - адказваюць, - людзі рознае варожашь, але...

- Варожашь? - тут не варажба, а факт. Усім гэта будзе.

- Як гэта ўсім? - здзівіліся людзі. - Завошта?

- Ды не завошта, а для вашай-жа карысьці, дурні...

Печы электрычныя ставіць будуць.

- Электрычныя печы?

- Ну, але... а комін там рэч зусім лішня, вось і разьбіраюць.

- Ай, божачка, - загаласілі бабы, - што-ж гэта будзе, пагінем... Як-жа паранку будзем варыць?

- Паранку! Эх, някультурнасьць.. Вунь у Амэрыцы на гэтых печых ня тое, што паранку, кавы розныя варашь, а яны - паранку! Эх!..

«Вучоны» са смакам п'янонуў на вясковую някультурнасьць і пайшоў да начальства.

Грамада прышла, чакаючы чагось страшнага, невядомага, што можа перакуліць дагары нагамі ўсё іх жыцьцё.

Тым часам комін ужо разабралі, паняття з членам сельсавету на чале яшчэ раз апоўзалі посылку з шумай і, запячканыя, сажай, падняліся на ногі.

- Няма? - здзівіўся П. Жураўскі.

- Як бачыш, - адказаў яму А. Жураўскі. І абодва сябры няпрыкметна адышлі ад хаты, загадаўшы панятым разыходзіцца.

Грамада-ж не разыходзілася. Чакалі, за кім зараз будзе чарга на ўстаноўку электрычнай печы, якой нават і коміну ня трэба. Але начальства, нічога не гаворачы, ціха папаўзла дахаты.

Гнайчане так і не даведаліся, ці будуць электрычныя печы ва ўсёй вёсцы, ці толькі ў Адама. Усе разыходзіліся незадаволеныя.

Так цягнулася дзень і два, і тыдзень. Аб электрычных

печах ніхто нічога не даведаўся, нават і «вучоны» штось замоўк.

Настрой вёскі быў паганы. Невядома ў што-б ён выліўся, каб на бліжэйшую няззелю не заклікалі ў раён Адама Бабіча, Пятруся Жураўскага й яшчэ некалькіх грамадзян.

У раёне ўсё й выявілася.

- Чаму гэта вы раскінулі Бабічу комін? - запыталі ў раёне А. Жураўскага.

- Шукалі, - кажа.

- Чаго шукалі?

- Іголки...

- Іголки? Якой іголки?

- Ды так, іголки, - нехаця адказваў А. Жураўскі.

Ды гэта вось ён ведае.

- Ну, дык якой іголки вы шукалі, - зьвярнуліся да П. Жураўскага.

- Чароўнай іголки, - кажа.

- ??

- Ну, дык я ўжо вам усё па парадку. Судзіліся мы, значыць, з Бабічам, як і вам вядома, ужо два гады за дарогу. Ну, у раёне мне адмовілі, у акрузе таксама. Я сабе й думаю: чаму гэта так. Ніякай, тут нешта ё, падроблена, значыць. Ну, я да Лельчышкай варажбіткі. Так і так, кажу.

Ну, яна й кажа: іголка ў яго ў коміне замуравана, вось чаму табе зь ім судзіцца цяжка; віль іголку - і суд будзе на тваім баку. Ну, а як вымеш іголку з чужога коміну? Я да члена сельсавету, каб па закону, значыцца. А член сельсавету й кажа: мы, як улада, возьмем панятых і выйдем іголку, а тады ў суд на яго - няхай не падводзіць. Так і зрабілі.

- Так і было? - пытаюцца ў прадстаўніка нізавой улады, члена сельсавету А. Жураўскага.

- Ды яно-ж, мусіць, так.

- Як-жа гэта ты, таварыш, паверыў забабонам? Эх, братка, а яшчэ й кандыдат у партыю... эх-хо-хо!

На гэтым і скончылася. Вёска Гнойнае супакоілася,

што болей ня будуць кратаць іх комінаў.

А больш усяго радаваліся кабеты.

- Падумаеш, - казалі яны, - амараканцы знайшліся, электрычныя печы ставіць будуць. А як-жа паранку худобе варыць? Параўняліся зь кім, з амараканцамі. Яны нам не раўня.

Бадай і праўду кажучь гнайчанскія кабеты, што амэрыканцы нам не раўня. Як вы думаеце, таварышы?

КАМУНІКАТ.ORG